

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **V. B.**, zastoupen JUDr. Petrem Morongem, advokátem se sídlem Škrétova 8, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 7. 9. 2015, č. j. MV-97915-4/VS-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 7. 2017, č. j. 3 A 144/2015 – 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 13. 8. 2013 žádost o udělení státního občanství. Ministerstvo vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 13. 5. 2015, č. j. VS-513/835.3/2-2012, této žádosti nevyhovělo z důvodu nesplnění podmínky pro udělení státního občanství stanovené v § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky (dále jen „zákon o státním občanství“). Žalobce totiž v určitém období nehradil pravidelně platby na pojistném a neplnil tak povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění.

Správní orgán I. stupně zároveň neshledal důvody hodné zvláštního zřetele, které by dle § 11 odst. 4 zákona o státním občanství opodstatňovaly prominutí této podmínky.

[2] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce rozklad, který ministr vnitra zamítl a závěry napadeného rozhodnutí potvrdil.

[3] Žalobu proti rozhodnutí městský soud zamítl; správní orgány dle soudu správně hodnotily porušení povinností dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství v souladu se zásadou proporcionality a dostatečně zohlednily intenzitu porušení předpisů žalobcem. Žalobci je nutno přičítat k tíži i nepravidelné hrazení plateb pojistného za společnost SLAVOŠOV, s. r. o., kde působil jako jeden z jednatelů, byť dne 8. 1. 2015 došlo k úhradě nedoplatků. Za důvod hodný zvláštního zřetele (dle § 11 odst. 4 zákona o státním občanství) soud nepovažoval žalobcovu tehdejší finanční situaci vzniklou v důsledku jeho podnikatelských aktivit a upozornil, že žalobce disponoval finančními prostředky z prodeje majetku z Moldavska a z pronájmu nemovitostí v České republice. Provedení důkazu spočívajícího ve výpovědi žalobce považoval soud za nadbytečné, protože důvody vedoucí žalobce k zanedbání povinnosti platby pojistného seznal již z obsahu jeho rozkladu. Žalobce navíc k výzvě soudu nevyjádřil nesouhlas s projednáním věci bez nařízení jednání.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil k opětovnému projednání.

[5] Stěžovatel argumentoval tím, že platby pojistného na veřejné zdravotní pojištění sice nehradil pravidelně a vznikaly tak nedoplatky, nicméně tyto nedoplatky byly zcela uhrazeny dne 8. 1. 2015. Za podstatné považoval rozhodnutí, jímž správní orgány v minulosti prominuly penále za údajné včasné nezaplacení pojistného. Zjistily totiž, že nikoliv zaviněním stěžovatele, ale systémem evidence plateb nebyly tyto platby řádně evidovány. Stěžovatel zdůraznil, že z posledního vyúčtování pojistného a k tomu připojeného potvrzení vyplývá, že ke dni 14. 8. 2017 není evidován splatný nedoplatek pojistného a penále na zdravotním pojištění. Sporadicky se za období od 1. 7. 2014 do 13. 7. 2017 objevují položky penále, jedná se však o částky v řádu desetikorun a na výsledném stavu účtu zdravotního pojištění se neprojevují. Tyto částky je možné vysvětlit administrativním nedopatřením.

[6] Dále stěžovatel upozornil, že s výjimkou povinnosti podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství splnil všechny zákonné požadavky pro udělení státního občanství. Rozhodnutí správních orgánů ani napadený rozsudek konkrétně nezmiňují, z jakého důvodu nebyla stěžovateli tato podmínka v souladu s § 11 odst. 4 téhož zákona prominuta. Výjimečně přísné posuzování této podmínky stěžovatele poškozuje.

[7] Městský soud navíc nepravdivě tvrdil, že mu nebyl navržen výslech stěžovatele, ačkoliv žaloba tento návrh obsahovala. Jestliže tedy soud nenařídil jednání ve věci, a to i

při absenci písemného vyjádření, pochybil. Stěžovatel uznal, že jeho tehdejší zástupce sice byl prostřednictvím výzvy soudu ze dne 7. 12. 2015 poučen dle § 51 odst. 1 s. ř. s., nicméně stěžovatel vzhledem k důkaznímu stavu netrval na ústním projednání věci, neboť uvedená výzva následovala velmi rychle po podání žaloby a nebylo možno předpokládat, že k projednání věci dojde až po více než 18 měsících.

[8] Napadený rozsudek, který se opírá výlučně o stav z 13. 5. 2015, respektive o stav platný k lednu 2015, pokládá stěžovatel v současné době za nespravedlivý. Pokud by soud posoudil stav řádného hrazení plateb zdravotního pojištění i s přihlédnutím k pozdějšímu chování stěžovatele, a to i jako jednatele společnosti SLAVOŠOV, s. r. o., mohl ve věci udělení státního občanství dospět k jiným právním závěrům.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval, že správní orgán I. stupně s určitostí zjistil, že stěžovatel neplnil povinnosti vyplývající ze zvláštních právních předpisů na úseku veřejného zdravotního pojištění, a to jak v postavení soukromé osoby, tak v postavení jednatele společnosti SLAVOŠOV, s. r. o. Proto v daném případě nebyl naplněn účel právní úpravy, tedy splnění podmínky zakotvené v § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství. Dále žalovaný uvedl, že městský soud v souladu s § 75 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu věci ke dni vydání napadeného rozhodnutí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství lze státní občanství České republiky udělit na žádost fyzické osobě, která současně splňuje určité v tomto ustanovení vyjmenované podmínky. V posuzované věci se jednalo o naplnění podmínky stanovené v § 7 odst. 1 písm. e), tedy že žadatel o státní občanství „*plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky*“.

[13] Ustanovení § 11 zákona o státním občanství upravuje možnost prominutí podmínek stanovených v § 7 odst. 1. Podle odst. 4 tohoto ustanovení: „*Ministerstvo může dále v případech hodných zvláštního zřetele prominout i podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. d) a e)*“.

[14] Stěžovatel ve své kasační stížnosti zejména namítá, že správní orgány měly v jeho případě postupovat dle § 11 odst. 4 zákona o státním občanství a prominout mu nesplnění podmínky dle v § 7 odst. 1 písm. e) tohoto zákona. Jádro jeho argumentace spočívá v tom, že veškeré nedoplatky na pojistném na veřejné zdravotní pojištění uhradil a v současné době není evidován žádný nedoplatek na pojistném ani penále.

[15] Nejvyšší správní soud připomíná, že prvořadou povinností osoby, která se uchází o státní občanství, je náležitý respekt k právnímu řádu hostitelského státu a plnění povinností z něho vyplývajících. Veřejné zdravotní pojištění v České republice je založeno na solidárním systému, který je průběžně financován a pochybení při úhradě pojistného tento systém ohrožuje. Časné a řádné odvádění pojistného ze strany povinných subjektů je jedním ze základních předpokladů nezbytných pro řádné fungování tohoto systému.

[16] V posuzované věci správní orgány zjistily, že stěžovatel platby pojistného opakovaně nehradil, případně s nimi byl v prodlení, a to jako osoba samostatně výdělečně činná v období od 21. 8. 2006 do 6. 1. 2014. Je sice pravda, že dne 15. 6. 2011 byl zrušen výkaz nedoplatků č. 2141000468 ze dne 10. 6. 2010 kvůli dodatečně dohledané platbě stěžovatele a bylo mu prominuto penále, to ovšem neznamená, že všechny jeho nedoplatky vznikly pochybením v evidenci plateb, což stěžovatel ani netvrdí. Stěžovatel taktéž nepopřel, že k neplnění povinností stanovených zákonem o veřejném zdravotním pojištění docházelo opakovaně a dlouhodobě. Nejvyšší správní soud bere (stejně jako před ním i městský soud a správní orgány) v úvahu, že stěžovatel své dluhy na pojistném uhradil, nicméně připomíná, že splnění zákonem stanovených podmínek pro udělení státního občanství je nutno hodnotit v širším časovém kontextu a nelze se tak bez dalšího spokojit s tím, že žadatel později porušení právních předpisů napravil. Lze tedy souhlasit s městským soudem, že správní orgány hodnotily porušení § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství v souladu se zásadou proporcionality (jak vyžaduje judikatura NSS, viz např. rozsudek ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 As 31/2005 - 78), pokud poukazovaly na dlouhodobost a opakovanost neplnění zákonných povinností žalobce, na narůstající výši nedoplatku a na majetkové poměry stěžovatele.

[17] Za nedůvodnou považuje Nejvyšší správní soud kasační námitku, že napadená rozhodnutí nekonkretizují, z jakých důvodů nebyl zvolen postup dle § 11 odst. 4 zákona o státním občanství. Správní orgán I. stupně tyto důvody podrobně uvedl na straně 8 a 9 svého rozhodnutí, kde mimo jiné upozornil, že stěžovatel porušoval zákon o veřejném zdravotním pojištění i přesto, že se na území České republiky zdržoval již od roku 2001 a byl velmi dobře obeznámen se svou povinností z tohoto zákona vyplývající, neboť dne 6. 9. 2006 pojistné uhradil. Žalovaný ve svém rozhodnutí vysvětlil, že za důvod prominutí této podmínky nelze považovat tehdejší nepříznivou finanční situaci stěžovatele plynoucí z jeho podnikatelských aktivit. Nejvyšší správní soud je taktéž toho názoru, že stěžovatel neuvedl žádné relevantní okolnosti, které by mu bránily v plnění jeho zákonných povinností, a které by představovaly důvody hodné zvláštního zřetele pro prominutí jeho jednání. Byť se stěžovateli může posouzení podmínky dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství jevit jako přísné, soud považuje úvahu správních orgánů, která vedla k neprominutí uvedené podmínky, za zcela logickou a pohybující se v mezích zákona.

[18] Podle další kasační námitky městský soud neprovedl výslech stěžovatele, přestože to stěžovatel v žalobě navrhl. Ani tuto námitku neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou. Stěžovatel předně nemá pravdu v tom, že by městský soud v napadeném rozsudku uvedl, že mu tento důkaz nebyl navržen. Soud však považoval provedení výpovědi stěžovatele za nadbytečné, neboť důvody vedoucí ho k neplacení plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění dostatečně seznal již z jeho rozkladu (viz str. 6 napadeného rozsudku). Postupoval tak v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s., dle kterého je na soudu, které z navržených

důkazů provede. V daném případě se skutečně lze domnívat, že výpověď stěžovatele by další informace, relevantní pro posouzení opodstatněnosti prominutí podmínky stanovené v § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státní občanství, nad rámec okolností známých ze správního řízení, nepřinesla.

[19] Pokud stěžovatel trval na nařízení jednání, měl možnost v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání, což však neučinil. Za takový nesouhlas se přitom nepovažuje, pokud účastník v řízení o žalobě navrhne provedení důkazů před správním soudem (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014 – 48, publ. pod č. 5/2016 Sb. NSS), jak zmínil již městský soud. Zcela nepřípadné je stěžovatelovo konstatování, že výzva s poučením dle § 51 odst. 1 s. ř. s. následovala bezprostředně po podání žaloby a v této době nebylo možno předpokládat rozhodnutí věci až za 18 měsíců. V této souvislosti je třeba připomenout, že soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a proto v zásadě není rozhodné, k jakým událostem či změnám došlo v období mezi podáním žaloby a jejím projednáním. Z tohoto důvodu je také nutno označit jako nepřiléhavý názor stěžovatele, že napadený rozsudek je z dnešního pohledu nespravedlivý, pokud bere v úvahu stav v roce 2015, tedy v době vydání napadeného správního rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[20] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační námitky stěžovatele nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. prosince 2017

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu